

ВЕЛИКА СРБИЈА

БЪЛГАРСКА GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

DRANG NACH OSTEN

I.

Немачка и Турска

Познато је да је Немачка једна од већих светских држава, која је, сразмерно својој територији и индустријској моći, имала најмање колонијалних поседа који би обезбедили већи полет њеном капитализму. Зато је она одавна бацала поглед и усрдсрдила сву пажњу на Малу Азију и Месопотамију, земље чије би завојевање створило читаву епоху у њеној колонијалној политици.

Сам географски положај је одредио да ове области буду најлепша спона између три стара континента Европе, Азије и Африке. Преко њих воде и најкраћи сувоземни путеви који спајају на северу Русију, на истоку Индију и Мисир према западу, земље са огромним богаством у сировинама. Најпосле то су области окоје изванредним морима која су од увек играла важну улогу у светској трговини. А не треба заборавити да је азиска Турска била у прошлости колевка свију стarih култура, које су биле од огромног утицаја на европске народе. Тамо су поникле, развиле се и цветале вавилонска, асиријска, јелинска, јеврејска, феничанска и друге цивилизације, на том терену су формирале и три светске религије, чије су докме створиле читав преобрајај у људском друштву. А кад се има у виду сама пластика земљишта, природно богаство и климатске погодбе које скупа условљавају изваједну перспективу у будућности, онда ће нам бити јасно да појмимо мотиве немачког империјализма који је циљао на Турску.

Али Немачка је радила опрезно и систематски. Она је могла да изводи своје скривене политичке планове само посредством добрих односа и пријатељства. Њена политика се је састојала у економском потчињењу Турске, јер је то најјачи агенс политичког завојевања. Једно од најзначајнијих њених дела је Багдатска жељеница, пруга која иде од Цариграда до Персиског Залива пролазећи средином Анадолије и Месопотамије. Дуж ове пруге су настале г. Бријан, председник француске владе,

чисто немачке насеобине, села и градови, која су посталајејаки економски центри читавих покрајина. За тим отварање многобројних новчаних завода, разна индустриска предузећа, велики број немачких школа, ма настира и болница, што је све, заједно са многобројним трговачким и политичким агентима, кручило пут немачкој завојевачкој политици. Ова је политика могла у толико јаче да се развија, што су Турску вазда развијали унутарњи и спољни непријатељи, финансиске и економске кризе, као и други многоструки узроци, што је све то искоришћавала Немачка не прејајући при том ни од каквих средстава. А када је пре више година, дошао самајзер у Цариград, да посети свог интимног пријатеља султана Хамида, ишли су за њим чигави војови пуни бакшиша, које је тако велиодушно делио турским великомостојницима за учињене услуге немачком народу! И док је тада немачка штампа набрала сва доброчинства која им је учинила Турска, тадаји Младотурци у Паризу, писали су у своме органу *Мешеврету* читаве некрологе пропалом царству, које је већ по њима постало права немачка колонија... Али узалуд се Виљем наје прогласио за заштитника Ислама, јер они који некада бацаху пре клетство на султана Хамида због издаје своје отаџбине, забацише и стари режим и седог султана, да би сву власт своје земље предали у руке свемојном кајверу!

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Атина. — Г. Калогеропулос, жељењи да задовољи Споразум, решио се да учини извесне измене у кабинету. Поставници Споразума, поводом овога, тражили су нове инструкције од њихових влада.

Атина. — Споразумевање између Сијла Споразума о евентуалном држављу које треба да заузму према Грчкој, наставља се. Италија и Русија нису вольне да се ствари много компликују.

Париз. — Г. Лаховари, румунски посланик у Паризу, изјавио је уреднику *«Тајмса»*, између осталога, да је г. Барту ономад писао: „Не допу-

главни творац румунског уласка у рат. Пре њега нико у Румунији није мислио на интервенцију и ако су извесни политичари сумњали у то, знајући да нам муниципија преко Русије долази.

Атина. — «Егија» пише да Споразум одбија да Грчка интервенише у саданы конфликт. Он тражи једино да Грчка остане до краја рата неутрална.

Страна штампа

Борбе на Соми

„Франкфуртер Цајтунг“: «Сев. од Соме Французи су проширили свој фронт до зап. од Комбра и на села су извршили више снажних напада предвођених официрима на којима, онако исто као што су Енглези чинили у почетку битке.»

«Келнише Цајтунг»: «Снага савезничке офанзиве повећава се без престанка и садашња офанзива најјача је од свих које су Савезници предузимали од почетка рата.»

„Штраубургер Пост“: «Последњих дана битка на Соми узела је гигантски карактер, који премаша све што се до сад видело. Милиони граната, које Енглеска, Француска и Америка производе неуморно бацају у засенак све досадашње призоре. Неоспорно је, да су наши противници постигли доста важне локалне успехе, нарочито сев. од Соме, на сектору Гијмон Клери. Французи су заузели село Гијмон, Форест, мајур Опитал и село Клери. Они су на фронту од 8 км. продрли у прве немачке линије, али нису успели да пробију наше положаје, јер одмах источно од напуштених положаја немачке трупе заузимају нове линије и настављају давати отпор.»

Судбина Бугарске.

„Тан“: „Бугари, против којих су Немци предузели доволне мере да они и њих не би преварили, не могу ни у ком случају тражити лојадан о проштај. С њима се не може преговарати о миру. Тај мир ће бити по следица њихове потпуне потчињености после пораза.»

«То је истина, о којој је излишно дискутовати. Не само разумна политика забрањује друго решење, већ се томе противе част и правдичност. Бугарска има да се преда на милост и немилост. Недопуштено је свако преговарање с њоме. Било би одваше згодно избегни казну вратавши плод кривице и додавши „искрено“ жаљење због учешће погрешке. Као што

штаммо подржавање идеје, да ће њаша кашка владе моћи, ма које то биле, избечи заслуженим изнама успостављањем статус кво-а.»

Немци о Русији

Амстердам, 10. септембра.

«Берлинер Тагеблат» (др. Ханс Форст): „Моје је искрено убеђење, да кад би у току овог рата највећа катастрофа снапла Русију, она би била можда дозвољава да заустави, али не да уништи напредовање ове силе, овога модерног народа, коме припада велика будућност. У току садашње борбе руски народ је показао широке разmere својих снага и постигао резултат, који наговештава сјајне перспективе за будућност те велике земље, кад буде изашла из садашње кризе.»

Бријанов говор

Лондон, 10. септембра.

„Тајмс“ пише: Говор г. Бријана је израз онога што цела Француска и све савезничке државе мисле и сећају, које воде борбу на живот и смрт. Ми волимо ове речи јер су оне израз наше непоколебљивог поверења у крајњу победу. Ми поштујемо ове речи јер оне изражавају праве мисли Савезника који ће се борити до краја, само да испуње своје идеале.»

Немачки мир

Париз, 10. септ.

«Тан» пише: „Немачка би хтела да говори о миру. Треба радићи на томе да Немачка постане у будуће потпуно неспособна за рат. Наши хероји који су пали на олтар отаџбине за част и слободу не желе да њихово самопожртвовање остане стерилено. Нема мира пре него што Немачка постане неспособна да продужи рат.»

Споразум и Грчка

Париз, 10. септ.

«Журнал де Деба»: „На егејским острвима снажни политички покрети изродили су се. У најмрачнијим периодима Грчке овде је највећа одржаван-плам патриотизма. Али ако Грци очекују да им дође спасење с поља они га не заслужују.»

„Фигаро“: „Грчки кабинет је образован на основи позреде ноте од 8. јуна примљене тада од грчке владе у целости“.»

„Матен“: „Афера Кавалска највише је узнешила грчки народ. Кавала је не само богата варош, где су Бугари упљачкали огромне количине дувана, већ и први симбол јелинског вакрса у 1913. год.»

Преглед грчке штампе

«Македонија.» Биће историски да нашни дан: грчка војска полази данас на фронт.

Оно што је требало да буде одавна, најзад бива данас. Свети трезутак! Благословен час! Данас се грчка војска диже на висину са које је оборена од атинске олигархије. Данас се спира срэм Хаџопулосов. Момци који данас полазе да се боре против вековног непријатеља, представљају цео здрави део грчког народа. Данас грчки народ, помоћу револуционарне војске, понова стиче своја права, улази већ званично у светски рат, тамо где га зову тежње и сноби његове расе.

Наши драги савезници, цео свет, историја неће више имати разлога да куде и да упозижавају грчки народ и грчку војску, што су равнодушни и неосетљиви када наш национални супарник гази нашу народну земљу и гробове херојских нам ослободилаца.

Одрж који данас полази састављен је од хиљаду људи. То је први батаљон под командом капетана Грепоријадиса, који је пореклом из Цариграда.

«Неа Елас.» Пишу нам из Солуна да грчки официри који су пришли револуционарној војсци имају плате као њихове француске колеге у рату, то јест много веће него што је дунла грчка. На прим. потпоручник има 518 драхме месечне плате. За плату официра и војника револуционарне војске надлежне власти Народне Одбране састављају нарочити списак на основу кога Француски Штаб издаје потребну суму новаца. Али из тога не треба изводити да је ова војска француска војска или да зависи од Француске Врховне Команде или да њоме команђује Француски Штаб. Бориће се за цело под командом Сараја као главног команданта, али ће имати облик чисто грчки, са грчким официрима, са грчким генералима, бориће се на сектору који су они избрали, и који је са свим природно, у почетку, Источна Македонија, одакле се имају истерати Бугари. Као француски војници сматрају се само добровољачке јединице.

Прексутра ће пред генералом Сарајем продефиловати цео један пук извежбаних војника, са артиљеријом и митраљезима. Овај ће се пук одмах кренuti на границу где је одређен грчки сектор. Снабдевање и плате официрима и војницима потпуно су обезбеђене. Према одлуци Народне Одбране плате је слична плати француских војника. Војници већ добијају по 25 лепта дневно, а подофицири по 1 драхму. (Број од 4. септ.).

Пол Луј.

НОВЕ НЕМАЧКЕ ИНТРИГЕ

— Англо-француско пријатељство —

Лондон, 10. септембра

У «Тајмсу» пише пуковник Репингтон:

«Немачки радиограми труде се да потцење рад британске војске на фронту Соме и даје се Французима. То се

објашњава провидном жељом Немачке да посеје раздор између Савезника, али се нико у Енглеској неће дати завести тиме. Ситуација Немачке била је врло тешка у току 1916. год. Армије кајзерове немају више ни најмањих успеха, па чак нису кадре да предузму ни снажне противападе ради повраћања изгубљеног терена.

«Немачка је почела уписивати нови ратни зајам. Развијена су нечувени напори, да се Немци склоне на уписивање тога зајма, т. ј. на губљење свога новца. И ради тога, представљају се лажно војни извештаји, чине се покушаји да се посеје раздор између

Француза и Енглеза, прикривају се огромни немачки губитци, док се наши преувеличавају.

«Покушавајући да помуте наше односе са Французима Немци чине своје обичне познате интриге. Али смећу сума, да те односе није ништа кадро помутити. Ми сами нисмо никад били штедљиви у својим похвалама и дављењу према француској војсци. Ми плескамо и радујемо се нашим заједничким успесима и уколико непријатељ покушава да поквари наше односе, у толико је наше јединство све веће. Немачка само губи време.»

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са нашег фронта

Солун, 10. септембра.

На фронту код Струме јуче је дан прошао мање више на миру. На сектору код Беласаце било је патролских сукоба. У зони Дојрана, за време ноћи, Енглези су одбили неколико извидница непријатељских. На десној обали Вардаре, наша је артиљерија била дosta активна. Магла и олуја спречиле су сваку операцију на левом крилу.

Балкански коминике

Париз, 10. септембра.

Између Вардаре и Црне Бугаре су напали жгостоко Зборско и претрпели ту крвав пораз.

У пределу јужном српске трупе настављајући своје напредовање достигле су околину Врбена. Задобиле су преко 100 заробљеника.

Француска пешадија одбила је један непријатељски напад сев. од Лерина.

Савезничке трупе очистиле су терен сев. зап. од Арменске и напредовање су после јаких боја дошло до висовима који доминирају путом Лерин Поззи.

Румунски коминике

Букурешт, 10. септембра

На северном и јевропском фронту били су слаби сукоби. Заробили смо 140 војника и 2 митраљеза. На јужном фронту, у Добрини, непријатељ је преостао да се повлачи и утврђује се. Наше су трупе нагнале у бегство неколико непријатељских јединица на њиховом десном крилу. Непријатељски авијатичари бацали су бомбе на Серданову. Три су куће разрушене; има до ста мртвих и рањених.

Француски коминике

Париз, 10. септембра.

Северно од Соме Французи су у току јучерашњег дана остварили две детаљне операције. Једна француска чета зазуела је, у непосредној близини Комбла, једну јако утврђену кућу. Заробила је око 100 војника и 3 официра. Источније, Французи су заузели више ровова и заробили 40 војника. Јужно од Албенкура одбијен је један немачки напад.

Према новим извештајима, цео Соме бреј војника, које су француске и британске трупе заробиле на фронту Соме, од 18. јула, када је сфангиза отпочела, до 18. септембра (још новом), прелази 55 800 људи, од којих су 34 050 заробили Французи. На осталом фронту обична канонада. Један немачки аероплан је оборен између Комбла и Морвала.

Италијански коминике

Рим, 10. септембра

На целом фронту рђаво време успорило је наше операције у току јучерашњег дана. Али су испак наше трупе знатно напредовале код извора реке Ванон (Сизмон) и код брда Сијфа. Непријатељ је бомбардовао Вучицу не причинивши никакве штете.

Енглески коминике

Лондон, 10. септембра

9. септ. око 5:30 изјутра ситуација је била непромењена. Непријатељски запади у околини Флера пропали су. Оборен је један немачки балон. Један наш аероплан није се вратио.

Доцније. — Узаемна јака акција артиљерије, у току које су наша одељења напредовале. Велика активност авијатике. Два непријатељска аероплана уништена су, трећи се морао спустити јако оштећен.

Румунске победе

Париз, 10. септембра.

Сазнаје се да су румунске трупе однеле велику победу у Добрини и да се непријатељ повлачи.

Из рата

Потпуковник—војник

Случај са енглеским п.пуковником Елклинтоном изазвао је сенацију у Енглеској и Француској. У почетку рата Елклинтон је био команџант једног енглеског пука и изгубио је команду у след неуспеха, који се објашњава силином немачке офанзиве у почетку рата. П.пуковник сматрајући да му је војничка част окаљана хтео ју је опрати по сваку цену. Ради тога ступио је не казавши свој бивши ранг у редове француске војске као прост

Соми он је се показао тако храбар, да су га Французи одликовали војничком медаљом и ратним крстом с палмама. Најзад се сазнало за његово херојско држање и енглеска команда му је повратила ранг. Међутим, си се морало одрећи активне службе услед тога, што му је једно митраљеско зрио размрскло ногу.

Откупљивање части

Пре неколико дана умро је послешке болести француски п.пуковник Пати де Клам, оставивши за собом једну кћер и четири сина, сва четири официра.

Интересантна је каријера свога човека. Компромитован, пре 20 година у Драјфусовој афери, он је био изгубио свој официрски ранг. Кад је почeo европски рат де Клам је ступио у француску војску као прост редов и за кратко време учинио је толико храбрих дела, да му је повраћен чин п.пуковника. Као такав командовао је 117. пешад. пуком. На челу овога пука радио је два пута и постао је официр легије части.

ИЗВЕШТАЈ ИЗ СРБИЈЕ

Абрахамер Леви-Були, нека се јави оцу Нисиму.

Атанасијевић Владу мајора пита Емил Ханисел из Панчева и спомиња му, да му је фамилија у Нишу здраво.

Алкалай Исаку И. благајнику јавља му се Соломон Алкалай Краља Милана 42. и моли да му се јави.

Аређа Велимира, наредника тражија Даринка Вел. Аређа и моли да јој се јави.

Белопавловића Радомира п.пуковника тражија Срета из Чачка.

Белоберића Мице, из Б.града јављајујој муж Лазар да је здрав и да је пошао новац.

Блажека Франаја пита Мариновића, Београд за синовца Миљу Мариновића јака и Карла Силваја мајора.

Блажек Франаја, Анка, Дана, Роса и Љубица примили су извештај о Димитрију. Код куће сви здрави. Дана код куће са децом тражи новац од Јове, Росе и Љубица у Београду. Шта је с Миланом Ленкеним.

Банић Пера да се јави својој жене Стевани која је у Јагодини.

Басаровић Миладин из Пожеге да се јави својој жене Љубици.

Бога Јован члн. дарекц. да се јави Берти Рот Краља Александра ул. број 3.

Беркића Саву регрутата тражи отац Воја и изаштава га да је са породицом здрав у Брињачкој Бањи.

Белић Мила Битољска ул. 36. моли Драгољуба Миловановића да се распита јесу ли живи сва њена деца као и Стеван Орловић. Ако им зна адресу да их извести да су она, Младен и Јованка здрави.

Белодедића Лазару. Моли те Биса да је известио о Синишама, Драги, Дани и Јелкици. Она је у своме селу здрава. Мица Белодедић Делиградска ул. 4.

Белопавлић Глигорије јавља својима да је здраво.

Баљић Драгутин жл. чинов. у Нишу да се јави породици у Београду Сајловића Сајловића 15.

Оросди -- Бак

Централа:
Краља Ираклија бр. 5.

Оросди -- Бак

Филијала:
улица Венизелос бр. 4.

ПАЖВА СРПСКОЈ ВОЈСЦИ

У СОЛУНУ ЈЕ ЈЕДИНА ФРАНЦУСКА
ФИРМА ЧИЈЕ ЈЕ СЕДИШТЕ
У ПАРИЗУ, УЛИЦА
ЛАФАЈЕТ 126.

ОРОСДИ-БАК

ЦЕНТРАЛА:

Улица Краља Ираклија бр. 5.

ФИЛИЈАЛИ:

Улица Венизелос бр. 4 где се говори српски
улица Венизелос бр. 8,
и улица Игњатија број 14.

Препоручује:

Све врсте конфекционе робе.
Велики избор одела, шешира и т. д.

Разноврсно кухинско плашо и порцеланско посуђе.

Све по ценама врло умерено и утврђеној.

Прима српски новац, по дневном курсу.

Услуга брза и тачна.

улица Венизелос бр. 8.
Филијала:

Оросди -- Бак

Препоручује:

Све велико стовариште
најбољих вина и ликера.

Велики избор разних конзерви, бисквита, чоколада, теста, сашуна, масла и т. д.

Цене су врло умерено и утврђене.

Прима поручбине и наставља све артикли.

Услуга брза и тачна.

ПОСЕТИТЕ РАДЊУ „ОРОСДИ-БАК“

улица Игњатија бр. 14
Филијала:

Оросди -- Бак

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА
„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кики	Дин. 1.—
„ Гиубек	„ 0.80
„ Яки	„ 0.65
„ Афрос	„ 0.50

15—30

ВЕЛИКО МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ

БАРУХА САЛТИЕЛА И С. СКАПЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавајте ваше мењачке и банкарске послове, јер се одликује својом солидном и кулантном радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном курсу. 7—30

Посетите и вкупните у Солуну све намирнице у најстаријој и најпризнатијој радњи

Колонијално-деликатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.

Улица Булгарског бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врсти конзерви, Сармија, риба итд. Кондезованог млека.

Велики избор свих врста француских вина, ликера, коњака, шампанја итд.

Из првих фабрика: бонбона, посластица, чоколада, бисквити, разна теста итд.

Најфинији зејтин, путер. Свеје „Аполо“ и „Фуршје“.

Сашуни и парфимерије прво ивалатета.

Карте за играње. Боја за обућу итд.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ

Сва је роба јевтињија но ма у којој другој радњи.

Продаје на велико и на ситно.

12—30

СИНОВИ Г. А. ЕРЕРА И К° ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапе, бижутерије, мириса, чипака, пантлија, платна, мушема. Париских артикала, женске конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0·50, 0·75 лепта и 1 драхме

Продају се свуде

Главна продаја у филијалу „Аглас“ кисек „Бела Кула“

ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

46—

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најукусније цигарете и дуван свих врсти.

Награђена првом највећом наградом на изложби у Филаделфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАЦИНИЦАМА

Нарочато „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 57—60